

Inspraak tuinparken Ouder-Amstel
(De Nieuwe Kern)
Raadscommissie RO Amsterdam 22/11/2017

1. Teksten 2 minuten (voor oorspronkelijke 3 minuten zie onder)

Ik ben Rens Snel voorzitter van Tuinpark Dijkzicht.

Ik spreek in namens de tuinparken in de Duivendrechtse polder
Meer dan 800 vrijwilligers onderhouden zelfstandig de groene oase.
Al 60 jaar zonder dat de gemeente of overheidsinstelling daar omkijken naar heeft.

Op 3 november kregen we onverwachts een brief na een ingelaste bijeenkomst van uw gemeente inzake de stand van zaken
"De Nieuwe Kern". Het trof ons als een koude douche dat in de SOK opheffing van Nieuw Vredelust als een vaststaand feit werd genoemd. En dat door het afwaarderen van de A2 er op Tuinpark Dijkzicht mogelijk 50 tuinen moeten wijken.

De tuinparken zijn mee gegroeid met de tijd en is er steeds meer oog gekomen voor de natuur flora en fauna.
Dat deden we met zijn allen zo goed, dat Tuinpark Dijkzicht er prijzen voor kreeg, zoals het Keurmerk Natuurlijk Tuinieren , de hoogste score ooit in Nederland behaald.
Wij zijn landelijk uitgeroepen tot het mooiste, ecologische, natuurvriendelijkste en duurzaamste tuinpark in Nederland.
Eerder kregen we het Europees Diploma Ecologisch Tuinieren.

Want groen is belangrijk, vinden wij, en iedereen moet daarvan mee kunnen genieten.

Sinds 3 november hoorden wij van uw ambtenaren:

- dat het invullen van de afrit die de A2 moet ontsluiten nog in studie is;
- dat de opheffing van 50 tuinen een voorlopige schatting is;
- dat de afslag en het viaduct er komen.
- dat we er niets meer tegen kunnen doen, behalve het traject van inspraak en zienswijze in te gaan.

Pleidooi:

Betrek ons in de planvorming.

Wees eerlijk en neem uw verantwoording .

Regel een alternatief voor de tuinparken en tuinen die misschien moeten wijken ,
compenseer financieel op een waardige manier.

- Eberhard van der Laan zei al:

Amsterdammers: zorg voor onze stad
zorg voor elkaar

De Groene Kern van de Duivendrechtse polder.

Peter Hendriks, De Federatie

Mijn naam is Peter Hendriks van Volkstuinpark de Federatie en ik spreek ook namens Nieuw Vredelust, Dijkzicht en Ons Lustoord.

Amsterdam moet zuinig zijn op haar volkstuinparken, aldus wijlen burgemeester Eberhart van der Laan in het boek *100 jaar volkstuinieren in Amsterdam*. “Ze hebben een ontspannende, sociale en educatieve waarde en dragen bij aan biodiversiteit,” schreef hij in het voorwoord.

Dat is helemaal waar. Amsterdam was ooit pionier op het gebied van Volkstuinen. Hopelijk blijft dat zo. Want van de geschiedenis valt veel te leren.

Zoals de ontruiming in 1960 van het park Vredelust in Overamstel. Vervolgens lag dat terrein braak tot in 1978 de Bijlmerbajes verrees. Die wordt straks afgebroken voor een nieuwe woonwijk. Veel groen is in die wijk nog niet gepland. Waarmee we willen zeggen: het groen is heel makkelijk in te ruilen voor steen en beton. Maar weg is weg.

Dat geldt ook voor onze parken. Een long van de stad wordt geamputeerd als deze verdwijnen.

Ze zijn onmisbaar voor het opvangen van CO2 en fijnstof en zorgen voor afkoeling in een opwarmende omgeving. Veengrond absorbeert vocht én temperatuur. Daardoor blijft de temperatuur lager en constanter.

Voorkomen van wateroverlast is ook belangrijk. In tegenstelling tot klei- en zandgrond houdt veengrond water vast. Waardevol, nu er steeds meer extreme buien komen.

Als de veengrond met zijn begroeiing verdwijnt dan stijgt de temperatuur 0,6 graden per 10% afname van vegetatie. Bij 100% bebouwing van de volkstuinparken betekent dit een opwarming tot wel 6 graden in de nieuwe wijk en tot enkele honderden meters benedenwinds.*

Belangrijk is ook het fijnstof dat zowel veengrond als vegetatie opvangen. Onze parken zorgen alles bij elkaar voor een afname van fijnstof tot 7% in de directe omgeving**. De komende jaren gaan we dit verbeteren door de aanplant van struiken die extra goed in staat zijn de lucht te zuiveren.

Bovendien staat een historisch stuk veengrond op het spel. Dit soort gronden in Amstelveen zijn beschermde gebieden.

Zo zijn onze tuinparken waardevolle natuurgebieden. Opgebouwd door vrijwilligers bovendien.

Daarmee snijden we meteen een ander belangrijk punt aan: de parken zijn niet alleen een groene long, ze hebben ook een groen hart: de tuinders. Een sterke basis om ervoor te gaan zorgen dat meer mensen van onze parken kunnen genieten.

*Bert Heusinkveld (Meteorologie en luchtkwaliteit, Universiteit Wageningen)

**Bealey et. Al. (2007)

Leo Douw, tuinparken in Ouder-Amstel, i.h.b. Nieuw vredelust.

Ik ben Leo Douw van tuinpark Nieuw Vredelust. Ook ik spreek namens alle 860 tuinders in Ouder-Amstel, maar ik richt me specifiek op de dreigende opheffing van Nieuw Vredelust. Volgens de brief die de gemeente Amsterdam ons onlangs stuurde kan het bestemmingsplan voor fase 1 van De Nieuwe Kern over twee jaar gereed zijn. Maar verschillende betrokken ambtenaren en deskundigen hebben ons verzekerd dat een periode van 3-5 jaar realistischer is, en bij tegenslag nog langer kan duren. Om tot een verantwoord en onherroepelijk bestemmingsplan te komen moet er nog veel water door de Amstel stromen: uw bestuur toont terecht nog steeds grote twijfel over de mogelijkheid om onder de 20ke contour woningen te bouwen, en de kans op langdurige juridische procedures is duidelijk aanwezig. Ook aan uw andere randvoorwaarden is nog lang niet voldaan.

Als Nieuw Vredelust dan toch na twee jaar platgewalst wordt, bestaat dus de kans, dat het terrein voor onbepaalde tijd braak komt te liggen. In fase 2 geldt dit ook voor de andere tuinparken. Die tijd kan beter gebruikt worden. In de voorafgaande spreekbeurten is al veel gezegd over het maatschappelijk belang van onze tuinparken, en het belang van hun integratie in de bestaande en nog te ontwikkelen woonwijken. Biodiversiteit wordt in onze tijd niet langer op het platteland geborgd, maar in de steden. De massale insectensterfte die recentelijk in het nieuws kwam wordt in hoge mate aan de intensieve landbouw geweten.

Tegelijkertijd hebben wij als tuinparken nog geen enkele kans gehad te proberen onze betekenis voor stadsontwikkeling waar te maken. Er komen steeds meer voorbeelden van al bestaande goed geïntegreerde tuinparken. Men mag verwachten, dat dat ook in Ouder-Amstel kan. In uw Principenota wijst u erop, dat Amsterdam een verantwoordelijkheid heeft Ouder-Amstel te helpen serieus met onze reacties op de planvorming om te gaan. Na onze inspraak twee weken geleden heeft de verantwoordelijke wethouder in Ouder-Amstel erin toegestemd in de aanloop naar de Structuurvisie met ons in overleg te treden. Wij verzoeken u haar daaraan te houden.

2. Teksten 3 minuten

Ik ben Rens Snel voorzitter van Tuinpark Dijkzicht.

Ik spreek in namens de tuinparken Ons Lustoord, Nieuw Vredelust, de Federatie en Dijkzicht. Onze tuinparken liggen tussen de A2, het treintraject Hoofddorp – Lelystad en onder de aanvliegroute van de Buitenveldertse baan. Het wordt ook wel “de oksel” tussen de A2 en de A10 genoemd.

In ruim 60 jaar zijn onze parken ontstaan. Dat ging niet vanzelf. Meer dan 800 vrijwilligers onderhouden zelfstandig en voor eigen kosten die prachtige groene oase midden in dat grijze beton, tussen al die rails en al dat asfalt en die kantoorgebouwen – in die “oksel”. Al 60 jaar zonder dat de gemeente of overheidsinstelling daar omkijken naar heeft.

In die 60 jaar zijn de tuinparken mee gegroeid met de tijd en is er steeds meer oog gekomen voor de natuur flora en fauna en duurzaamheid. Dat deden we met zijn allen zo goed, dat Tuinpark Dijkzicht er prijzen voor kreeg, zoals het Keurmerk Natuurlijk Tuinieren met een nog nooit vertoonde score van 120% ten opzichte van de doelstelling, de hoogste score ooit in Nederland behaald. Met het behalen van dit keurmerk zijn wij landelijk uitgeroepen tot het mooiste, ecologische, natuurvriendelijkste en duurzaamste tuinpark ooit in Nederland. We kregen ook het Europees Diploma Ecologisch Tuinieren. En daar zijn al die vrijwilligers trots op, want dat werd bereikt in 60 jaar, jaren van voorbereiding, visie, ontwikkelen en uitvoering, jaren van bloed zweet en tranen.

In 2017 zijn wij door de Bond van Volkstuinders uitgeroepen tot mooiste tuinpark van de 26 parken die onder de Bond van Volkstuinders vallen in Amsterdam.

Behalve meer oog voor de natuur kregen we in die 60 jaar ook steeds meer oog voor onze omgeving en de maatschappij. Zo gaan onze parken semiopenbaar worden, een meerwaarde voor de maatschappij en de omgeving.

Wat doen we nu al:

- We organiseren open tuindagen voor de buurtbewoners
- We organiseren in klaverjasavonden, jeu de boules toernooien, en workshops die voor iedereen vrij toegankelijk zijn.
- Werknemers van bedrijven in onze omgeving wandelen dagelijks met zeer veel plezier over ons prachtige park tijdens hun lunch.
- Die wandelroutes over onze parken staan trouwens ook in de ANWB-gids, zo mooi en uniek zijn ze.
- We verzorgen educatieve lessen voor schoolkinderen uit Amsterdam en Duivendrecht.
- In samenwerking met de Stichting Zonnebloem en Coherent organiseren wij uitjes en verwendagen voor ouderen.

Want groen is belangrijk, vinden wij, en iedereen moet daarvan kunnen genieten.

Op 3 november kregen we een brief van uw gemeente inzake de stand van zaken “De Nieuwe Kern”. Het trof ons als een koude douche dat in de SOK opheffing van Tuinpark Nieuw Vredelust als een vaststaand feit werd genoemd. En dat door het afwaarderen van de

A2 er een ontsluitingsweg gepland staat over het noordelijke deel van Tuinpark Dijkzicht waardoor mogelijk 50 tuinen moeten wijken. Precies, u raadt het al, de oksel.

Sindsdien hoorden wij van uw ambtenaren :

- dat het invullen van het viaduct(kunstwerk) die de A2 moet ontsluiten nog in studie is;
- dat die opheffing van 50 tuinen een voorzichtige schatting is;
- dat de afslag en het viaduct er komen, wat we ook doen, wat we ook hebben opgebouwd in 60 jaar;
- en dat we er niets meer tegen kunnen doen, behalve afwachten.
-

Pleidooi:

Betrek ons in de planvorming. Vertel ons eerlijk wat en hoe en op welke termijn e.e.a. gerealiseerd gaat worden. Vertel ons eerlijk wat de consequenties zijn. En neem verantwoordelijkheid voor die consequenties. Regel een alternatief voor de tuinparken en tuinen die misschien moeten wijken. Wees duidelijk en eerlijk en compenseer de gedupeerde parken en tuinders financieel op een waardige manier.

Wist u dat:

- Tuinders gezonder zijn en langer leven dan de gemiddelde Nederlander.
- Tuinders niet vereenzamen en langer sociaal actief zijn.
- Amsterdammers die bij ons een tuin hebben de stad ontvluchten om hun kinderen een veilige plek te bieden en in het groen kunnen ontstressen.
- Onze tuinen de groene longen zijn van Amsterdam op 5 minuten van de stad.

De Nieuwe Groene Kern tuinders in de Duivendrechtse polder.

Peter Hendriks, De Federatie

Amsterdam moet zuinig zijn op haar volkstuinparken. Wijlen burgemeester Eberhart van der Laan schreef dat in het voorwoord van het boek 100 jaar volkstuinieren in Amsterdam.

Dat is helemaal waar. Amsterdam was ooit pionier op het gebied van Volkstuinen. Hopelijk blijft dat zo. Want van de geschiedenis valt veel te leren.

Verschillende tuinders, ook in ons park De Federatie, herinneren het zich als de dag van gisteren. De ontruiming van het park Vredelust in Over-Amstel in rond 1960. Alle huisjes en het groen werden met de grond gelijk gemaakt. Vervolgens lag het terrein jarenlang braak. Pas in 1978 verrees de Bijlmerbajes op die plek. Die wordt nu afgebroken omdat er een woonwijk komt. Men piekert zich suf hoe die wijk nog een beetje groen kan krijgen.

Nu dreigt voor het 'Nieuw Vredelust' een zelfde lot. En hoewel ik spreek namens de Federatie, zijn wij solidair met al onze burens in dit gebied.

Waarmee we maar willen zeggen: het groen is heel makkelijk in te ruilen voor steen en beton. Maar weg is weg.

Dat geldt zeker voor onze parken in de Duivendrechtse polder. Een long van de stad dreigt te worden geamputeerd als hier de parken moeten verdwijnen. Deze parken zijn kampioenen in het opvangen van CO₂ en fijnstof en zorgen voor afkoeling in een omgeving die steeds warmer wordt. Bovendien staat een historisch stuk veengrond op het spel.

Die eeuwenoude veengrond onder vier volkstuinparken in de Duivendrechtse polder absorbeert vocht én temperatuur. Daardoor blijft de omgevingstemperatuur lager en bovendien constanter. Dat komt doordat veengrond langzaam vocht afgeeft aan het oppervlaktewater. De afkoeling die dit geeft, is goed voor natuur en omgeving.

Voorkomen van wateroverlast is ook een belangrijk punt. Veengrond is anders dan klei of zandgrond die water sneller afvoeren naar het oppervlaktewater. Dit geeft veel overlast, zeker in de toekomst door de toenemende neerslag. Veengrond houdt door zijn structuur water vast. Om meerdere redenen een waardevolle eigenschap.

Als de veengrond met zijn begroeiing verdwijnt en plaatsmaakt voor stenen en asfalt dan stijgt de temperatuur 0,6 graden per 10% afname van vegetatie. Als door bebouwing alle volkstuinparken moeten verdwijnen dan betekent dat een opwarming met zes graden in de nieuwe wijk en tot enkele honderden meters benedenwinds.

Belangrijk is ook het fijnstof dat de veengrond en de vegetatie absorberen. Zouden de volkstuinten er niet zijn, dan komt er veel meer fijnstof in de lucht van de bewoonde wereld door de vliegtuigen boven ons hoofd en de naastgelegen snelwegen.

Al met al zorgen onze parken voor een afname van fijnstof tot wel 7% in de directe omgeving. De komende jaren gaan we dit nog beter doen door de aanplant van planten die extra goed in staat zijn de lucht te zuiveren.

Deze Volkstuinparken zijn dus meer dan een verzameling huisjes waaraan veel mensen plezier beleven. Ze vormen waardevolle natuurgebieden met grote biodiversiteit, opgebouwd in 50 jaar. Natuurparken die door vrijwilligers worden onderhouden.

Daarmee snijden we meteen een ander belangrijk punt aan: de parken zijn niet alleen een groene long, ze hebben ook een groen hart: de tuinders. Samen vormen zij een hechte gemeenschap. Een sterke basis om ervoor te gaan zorgen dat meer mensen van onze parken kunnen gaan genieten. Daar gaan we de komende jaren hard aan werken.

Leo Douw, Nieuw Vredelust c.s.

Ik ben Leo Douw van tuinpark Nieuw Vredelust. Ook ik spreek namens alle 860 tuinders in Ouder-Amstel, maar ik richt me specifiek op de dreigende opheffing van Nieuw Vredelust. Als die uitgevoerd wordt voordat de besluitvorming over De Nieuwe Kern is afgerond,

bestaat namelijk de kans, dat het terrein voor onbepaalde tijd braak komt te liggen. In fase 2 van de bouwplannen kan dat ook voor de andere tuinparken gaan gelden. De brief van de gemeente meldt, dat de besluitvorming over fase 1 in twee jaar kan zijn afgerond, maar verschillende betrokken ambtenaren en deskundigen hebben ons verzekerd dat een termijn van 3-5 jaar realistischer is, en bij tegenslag nog langer kan gaan duren.

Die tijd kan beter gebruikt worden dan nu dreigt te gaan gebeuren. In de voorafgaande spreekbeurten is voldoende gezegd over het maatschappelijk belang van onze tuinparken, en het belang van hun integratie in de bestaande en nog te ontwikkelen woonwijken. Er zijn inmiddels voldoende voorbeelden van al bestaande goed geïntegreerde tuinparken om de verwachting te koesteren, dat dat ook in Ouder-Amstel kan. Een door woningen en verkeersaders omringd tuinparkgebied van zeer beperkte omvang, zoals nu in de brief geprojecteerd, getuigt van een achterhaalde visie op stadsontwikkeling. Hetzelfde geldt voor de scheiding van “rood” en “groen” in de plannen voor de Amstelcorridor. Het is veel beter om onze tuinparken te zien als een dynamische en onmisbare schakel in de ecozone, die zich uitstrekt van de Amstel tot aan station Duivendrecht. Via het ecolint langs de Kalfjeslaan zijn wij dan weer verbonden met het Amsterdamse Bos, en naar de andere kant met het groen in Zuidoost en Abcoude.

De bouwplannen gaan uit van de aanvechtbare veronderstelling, dat er in de rest van de gemeente Ouder-Amstel voldoende groen is om aan de vraag ernaar te voldoen. Het groen rondom Ouderkerk is duidelijk landschappelijk van belang, maar ecologisch nauwelijks interessant: het is overwegend een monocultuur van raaigras. De Middenpolder, de natuurgebieden rond de Ouderkerkerplas, het landje van Geysel en de wildebloemenzone in de Ronde Hoep: het zijn allemaal geïsoleerde en kwetsbare terreinen, die voortdurend onder druk staan en met slecht werkende en kostbare subsidieregelingen in stand worden gehouden. Biodiversiteit wordt in onze tijd niet langer op het platteland geborgd. Het is in en rond steden waar je een grote soortendiversiteit aantreft. De massale insectensterfte die recentelijk in het nieuws kwam wordt in hoge mate aan de intensieve landbouw geweten.

Om tot een verantwoord en onherroepelijk bestemmingsplan te komen moet er nog veel water door de Amstel stromen: uw bestuur toont nog steeds grote twijfel over de mogelijkheid om onder 20ke/lib5 woningen te bouwen, en de kans op langdurige juridische procedures is duidelijk aanwezig. Ook aan uw andere randvoorwaarden is nog niet voldaan. Tegelijkertijd hebben wij als tuinparken nog geen enkele kans gehad te proberen onze betekenis voor stadsontwikkeling waar te maken. In uw principenota wijst u erop, dat Amsterdam een verantwoordelijkheid heeft Ouder-Amstel te helpen serieus met onze reacties op de planvorming om te gaan. Na onze inspraak in Ouder-Amstel twee weken geleden heeft de verantwoordelijke wethouder daar erin toegestemd in de aanloop naar de Structuurvisie met ons in overleg te treden. Wij verzoeken u haar daaraan te houden.